

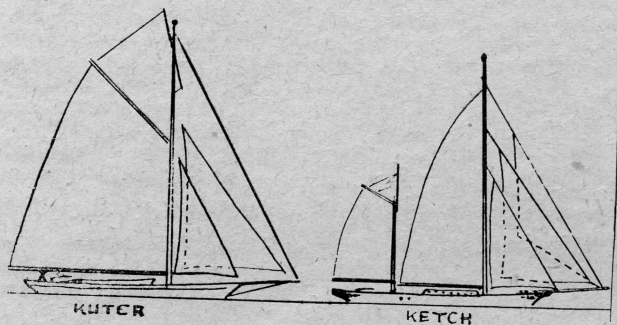
O vrstama jedrilica

Ivo Čorić, III. raz. Srednje pom. škole

Jedrilice razlikujemo po snasti i jedru u više vrsta. U snast ubrajamo: jarbole, križeve, kosnike, lantine, oputa i ostalu užad. Poznate su slijedeće vrste jedrilica: kuter, sloop (slup), yawl (jol), ketch (keč), škuna, gaeta i kliper.

Kuter je jedrilica s jednim jarbolom i sošnim jedrom kao glavnim, a osim toga može imati letnjaču i vršno jedro, koje se nalazi nad sošnim jedrom.

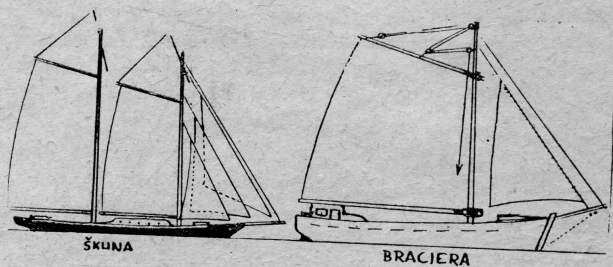
Sloop ima jedno visoko trokutasto jedro ili jedno sošno jedro s letnjačom. Neki sloop može imati još i prečku, ali je karakteristično, da sloop nikada nema vršnjače.

Yawl ima kao i kuter sošno jedro kao glavno, vršno jedro i letnjaču, ali za razliku od kutera ima otraga, iza mjesta za kormilara šturi jarbol s jednim šturim jedrom.

Ketch ima isto kao i Yawl na krmu šturi jarbol sa šturim jedrom, ali je ovaj jarbol ispred kormilara za razliku od yawla.

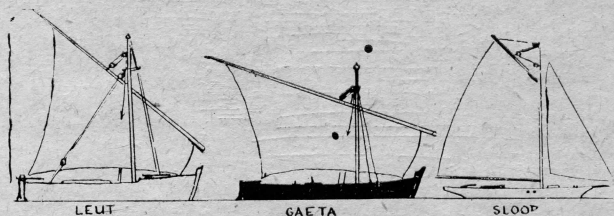
Škuna ima skoro dva jednaka velika jarbola, s dva sošna jedra. Kod škune je zadnji jarbol glavni jarbol i na njemu se nalazi glavno jedro. Pored toga, može da ima vršnjače, a i do tri prečke.

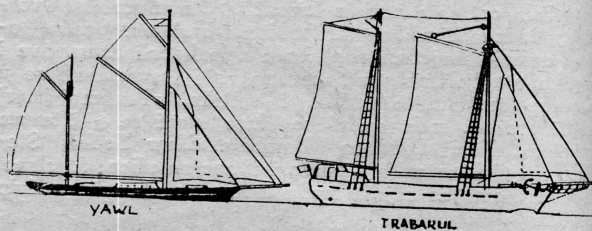
Gaeta ima samo jedno jedino latinsko jedro bez prečke ili letnjače. Ovaj tip je naročito čest u našim krajevima.

Kliperi su veliki preookeanski jedrenjaci, poznati zbog svoje brzine. Ova vrsta jedrenjaka bila je osobito važna prije prijelaza na mehanički pogon brodova, jer su kao najbrži bili angažirani za prijevoz t. zv. masovnih tereta (ugljena, čaja, žita i mirodija) s Dalekog Istoka u Evropu i Sjevernu Ameriku.

Kliperi su imali od tri do sedam jarbola s dosta velikom površinom jedara.

Osim gore navedenih tipova upotrebljava se na malim čamcima i t. zv. snast »KAT«. Kod ove vrste, jarbol se nalazi sasvim na pramcu, a jedra su: sošna, oglavna ili trouglasta.

Od većih obalnih jedrilica pored gaete, koju smo već spomenuli imamo u našim krajevima još leut, bracijeru i trabakul. Leut je veći gaet s jednim latinskim jedrom, bracijera ima jedno latinsko jedro i prečku, a trabakul ima dva jarbola, na svakome po jedno veliko oglavno jedro, i pored toga još prečku i letnjaču.

Ove obalne jedrilice sasvim su pokrivena palubom, ispod koje imaju dosta velike prostore za krcanje tereta.

Proljeću

Pobjeći ću niz stepenice,
Ostaviti formule, nepoznanice, —
Pobjeći ću vani — na zrak,
Na čistinu
I pružiti znojave ruke
I nervozno čelo proljeću,
Rasplest ću svoje kose
I znojave ruke
Obojit ću bojom djeteline,
A, ako Ti dođeš,
Zajedno ćemo pozdraviti:
Proljeće i sunce.

Zlatan Didović

U tihoj noći

Spokojni sumrak svjetlost guta,
a tama odnekud izvire;
i dok oko nemirno luta,
glas mora polako zamire.
Večernji lahor sjetno svira
na žicama svoje lire,
pa bespomoćno lišće dira,
a glas mora polako zamire.
Noć je. Umrla pjesma kraja.
Iz tame moje oči vire.
Srce je puno uzdisaja ...
Glas mora sve tiše zamire ...

Stjepan Visković